

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

Кафедра економіки підприємств міського господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ЦПО і ЗН

(підпис)

(Ачкасов А.Є.)

“ 21 ” _____ 2014 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.14 БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

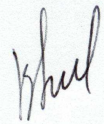
галузь знань 0305 Економіка і підприємництво

спеціальності 7.03050401 Економіка підприємства
(за видами економічної діяльності)

центр післядипломної освіти і заочного навчання

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма «Бухгалтерський облік» для слухачів другої вищої освіти за спеціальністю 7.03050401 – «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності)

Розробники: к.е.н., доц., доцент кафедри ЕПМГ Петрова В.Ф.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Економіки підприємств міського господарства

Протокол від "29" серпня 2014 року №1

Завідувач кафедри (Ачкасов А.Є.)

Робочу програму схвалено на засіданні випускової кафедри економіки підприємств міського господарства

Протокол від "29" серпня 2014 року №1

Завідувач випускової кафедри (Ачкасов А.Є.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. №46-01.

Методист НМВ (підпис) (Чижово І.Б.) "21" листопада 2014 р.

(підпис)

(ПІБ)

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014 рік

© Петрова В. Ф., 2014 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>4</u>	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		-	1-й
		Семестр(и)	
		-	1-й
Загальна кількість годин – 144	Галузь знань 0305 – Економіка і підприємництво спеціальність 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)	Лекції*:	
		- год.	8 год.
Модулів – 1		Практичні, семінарські*:	
		- год.	8 год.
Змістових модулів (ЗМ) – 2		Лабораторні*:	
		- год.	- год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – - самостійної роботи студента – -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>спеціаліст</u>	Самостійна робота*:	
		- год.	128 год.
		Індивідуальні завдання:	
		- год.	18 год.
		Вид контролю:	
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ): Розрахунково-графічне завдання – «Розрахунок фактичної собівартості та визначення фінансового результату від виконаних робіт»			-

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни становить:

для заочної форми навчання – 11 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – є формування теоретичних знань і набуття практичних навичок з організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах, а також використання їх результатів, як інформаційної бази прийняття ефективних управлінських рішень.

Завдання вивчення дисципліни – є формування теоретичних знань і набуття практичних навичок з організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах;

- використання їх результатів, як інформаційної бази прийняття ефективних управлінських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основи бухгалтерського обліку та їх сучасної парадигми у системі управління підприємством;
- принципи бухгалтерського обліку;
- методики бухгалтерського обліку;
- документальне відображення господарських операцій та процесів.

вміти:

- формувати системи облікових даних, що впливають на ефективність прийнятих управлінських рішень;
- оволодіння практичних навичок з питань моніторингу існуючої інформаційної системи бухгалтерського обліку,;
- оцінювати господарські засоби і джерела їх утворення;
- оцінювати достовірність відображення господарських засобів і джерела їх утворення у звітності.

мати компетентності :

- з отримання певного досвіду з організації бухгалтерського обліку та управління ним із використанням зарубіжного досвіду та сучасних інформаційних технологій;
- використовувати наявні професійні знання для вирішення завдань, зокрема з раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм;
- приймати управлінські рішення з використанням облікової інформації і з вдосконаленням методології бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей сучасних трансформаційних перетворень в економіці України та вимог Міжнародних стандартів обліку;
- з формування комунікативного досвіду із застосування професійного категорійного апарату в визначенні найважливіших методів і прийомів в системі облікової реєстрації господарських операцій на підприємстві.

3. Програма навчальної дисципліни
МОДУЛЬ 1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
Змістовий модуль 1 Теорія бухгалтерського обліку

**Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку,
його предмет і метод.**

Види господарського обліку. Бухгалтерський облік, його сутність, ціль, функції, основні принципи, завдання, вимоги. Облікова політика підприємства.

Предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку. Характеристика методу бухгалтерського обліку і його елементів

Тема 2. Бухгалтерський баланс

Суть, поняття бухгалтерського балансу. Структура та основи побудови балансу. Господарські операції та їх вплив на статті балансу. Типи балансових змін.

Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Поняття про рахунки бухгалтерського обліку, їх побудова, форма. Взаємозв'язок рахунків з балансом. Суть плану рахунків бухгалтерського обліку. Сутність подвійного запису. Синтетичні і аналітичні рахунки, їх призначення. Взаємозв'язок синтетичного рахунку з аналітичним. Оборотні відомості.

Тема 4. Оцінювання та калькуляція

Сутність та значення вартісної оцінки. Оцінка об'єктів обліку. Суть калькулювання. Калькуляційний облік

**Тема 5. Документація та інвентаризація, техніка і форми
бухгалтерського обліку**

Поняття бухгалтерських документів і вимоги до їх складання, їх значення. Організація документопотоку на підприємстві. Організація проведення інвентаризації, її значення і види. Вимоги до проведення інвентаризації.

Форми ведення бухгалтерського обліку, їх загальна характеристика. Облікові реєстри, їх види і форми, значення і сутність

Тема 6. Фінансова звітність

Суть та призначення фінансової звітності. Вимоги до фінансової звітності та її види.

**Змістовий модуль 2. Облік необоротних і оборотних активів. Облік витрат,
доходів і фінансових результатів.**

Тема 7. Облік необоротних активів

Основні нормативні документи по обліку основних засобів та нематеріальних активів. Первинні документи обліку основних засобів. Визнання основних засобів. Амортизація та знос основних засобів та нематеріальних активів. Документування господарських операцій. Поняття інших необоротних матеріальних активів.

Тема 8. Облік запасів

Основні нормативні документи з обліку запасів. Загальна характеристика та визначення запасів. Первинна вартість запасів. Особливості обліку запасів. Облік придбання виробничих запасів Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів.

Тема 9. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості

Порядок організації готівкових розрахунків. Типові первинні форми обліку касових операцій. Безготівкові форми розрахунків. Бухгалтерський облік операцій на поточних та інших рахунках підприємства у банку.

Бухгалтерський облік довгострокової дебіторської заборгованості.

Тема 10. Облік фінансових інвестицій

Основні нормативні документи по обліку інвестицій. Поняття, визначення, оцінка фінансових інвестицій. Документування господарських операцій.

Тема 11. Облік власного капіталу

Облік статутного капіталу і його змін. Облік резервного капіталу. Вилучений капітал – поняття та облік. Облік нерозподіленого прибутку підприємства.

Тема 12. Облік зобов'язань

Поняття та оцінка зобов'язань та розрахунків. Облік розрахунків з покупцями, замовниками та різними дебіторами. Бухгалтерський облік довгострокових зобов'язань.

Тема 13. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу

Основні нормативні документи з обліку праці та її оплати. Порядок нарахування і виплати заробітної плати. Синтетичний облік розрахунків по оплаті праці. Облік розрахунків з органами соціального страхування і пенсійним фондом.

Тема 14. Облік витрат діяльності підприємства

Загальні підходи до формування та обліку витрат діяльності підприємства. Облік витрат за елементами. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут.

Тема 15. Облік доходів і фінансових результатів

Основні нормативні документи з обліку доходів і результатів діяльності підприємства. Бухгалтерський облік доходів від операційної діяльності підприємства. Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік фінансових результатів діяльності.

Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр/сем	Срс		лек	лаб	пр/сем	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК (семестр 1)										
Змістовий модуль 1. Теорія бухгалтерського обліку										
Тема 1.						6,0	1,0	-	-	5,0
Тема 2.						12,0	1,0	-	1,0	10,0
Тема 3.						13,0	1,0	-	2,0	10,0
Тема 4.						-	-	-	-	-
Тема 5.						5,0	-	-	-	5,0
Тема 6.						10,0	-	-		10,0
Разом за ЗМ 1						45,0	3,0		3,0	40,0
Змістовий модуль 2. Облік необоротних і оборотних активів. Облік витрат, доходів і фінансових результатів.										
Тема 7.						12,0	1,0	-	1,0	10,0
Тема 8.						5,0	-	-	-	5,0
Тема 9.						12,0	1,0	-	1,0	10,0
Тема 10.						5,0	-	-	-	5,0
Тема 11.						5,0	-	-	-	5,0
Тема 12.						5,0	-	-	-	5,0
Тема 13.						12,0	1,0	-	1,0	10,0
Тема 14.						12,0	1,0	-	1,0	10,0
Тема 15.						12,0	1,0	-	1,0	10,0
Разом за ЗМ 2						80,0	5,0		5,0	70,0
Розрахунково-графічне завдання «Розрахунок фактичної собівартості та визначення фінансового результату від виконаних робіт»										
Розрахунково-графічне завдання		-	-	-		18,0	-	-	-	18,0
Усього годин						144,0	8,0	-	8,0	128,0
Разом						144,0	8,0	-	8,0	128,0

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	заочна
1	Тема 2. Бухгалтерський баланс	-	1,0
2	Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	-	2,0
3.	Тема 7. Облік необоротних активів	-	1,0
4.	Тема 9. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	-	1,0
5.	Тема 13. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	-	1,0
6.	Тема 14. Облік витрат діяльності підприємства	-	1,0
7.	Тема 15. Облік доходів і фінансових результатів	-	1,0
Разом		-	8,0

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод.	-	5,0
2	Тема 2. Бухгалтерський баланс	-	10,0
3	Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	-	10,0
4	Тема 4. Оцінювання та калькуляція	-	-
5	Тема 5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку	-	5,0
6	Тема 6. Фінансова звітність	-	10,0
7	Тема 7. Облік необоротних активів	-	10,0
8	Тема 8. . Облік запасів	-	5,0
9	Тема 9. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	-	10,0
10	Тема 10. Облік фінансових інвестицій	-	5,0
11	Тема 11. Облік власного капіталу	-	5,0
12	Тема 12. Облік зобов'язань	-	5,0
13	Тема 13. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	-	10,0
14	Тема 14. Облік витрат діяльності підприємства	-	10,0
15	Тема 15. Облік доходів і фінансових результатів	-	10,0
Розрахунково-графічне завдання		-	18,0
Разом		-	128,0

9. Індивідуальні завдання

Розрахунково-графічне завдання «Розрахунок фактичної собівартості та визначення фінансового результату від виконаних робіт»

Виконання розрахунково-графічного завдання є одним із етапів вивчення курсу «Бухгалтерський облік». Мета розрахунково-графічного завдання – закріплення та поглиблення теоретичних знань, здобутих при вивченні дисципліни, формування практичних навичок у прийнятті господарських рішень.

Розрахунково-графічне завдання складається з наступних елементів: зміст (план роботи), вступ, розділи основної частини, висновки, список використаних джерел. Обсяг контрольної роботи – 15-20 аркушів друкованого тексту.

10. Методи навчання

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. При цьому використовуються наступні методи навчання: словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Виконання вправ. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Розрахунково-графічне завдання. Тестування. Практична перевірка умінь і навичок. Виконання вправ. Письмовий контроль (розрахунково-графічного завдання). Екзамен, який проводиться письмово за екзаменаційними білетами.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна атестація та самостійна робота				Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
ЗМ1	ЗМ 2		ЗМ ІЗ (РГЗ)		
25%	25%		20%	30%	100%
70%					

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	Зараховано	A
82-89	Добре		B
74-81			C
64-73			задовільно
60-63	E		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

12. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з курсу “Бухгалтерський облік” 3 курсу для студентів 3 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво», 0306 «Менеджмент організацій» факультету післядипломної освіти і заочного навчання) Укл.: Петрова В.Ф. – Харків: ХНАМГ, 2010. - 152с.

2. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з дисципліни “Бухгалтерський облік” для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства» і для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В.Ф.Петрова. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 40 с.

3. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічного завдання з курсу “Бухгалтерський облік” (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства» і для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» / Укл.: Петрова В.Ф. – Харків: ХНУМГ, 2014 – 27 с.

13. Рекомендована література

Базова

1. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. Частина 1 та 2. Житомир: 2000.
2. . Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України . Підручник – К.:А.С.К.,2001.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський, фінансовий облік, оподаткування і звітність : навч.посіб./ Н.М.Ткаченко.-К.: Алерта, 2011.-923с.
4. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік : Основи теорії і практики : підручник / А.Г.Загородній, Г.О.Партич, Л.М. Пилипенко. – вид. 2-е переробл. І допов. – К. : Знання, 2009.–422 с.
5. Сопко В.В. Бухгалтерський облік:Підручник – Київ, 2000.
6. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник.-Київ. Знання, 2004.

Допоміжна

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».-К., №996-IV від 16 липня 1999 року
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій. /Затверджено Міністерством фінансів України від 30.11.1999р. №291 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21.12.1999р. за №892/4185.
3. Інструкція про використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій.

/Затверджено Міністерством фінансів України від 30.11.1999р. №291 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21.12.1999р. за №892/4185.

4. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник.- К.:КНЕУ, 2001.

5. Малюга Н.М. Теорія бухгалтерського обліку.Збірник задач і вправ. Навчальний посібник. Вид.3-е, перероб. і доп. Житомир: ЖІТТІ, 2000.

6. Лень В.С.Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : навч.посіб./В.С.Лень, В.В.Гливенко. – К.:Центр навч.літ-ри,2008.- 608 с.

7. Левицька С.О. Організація обліку : навч.посіб./ С.О.Левицька. – Рівне:НУВГП, 2008.- 220 с.

8. Лишиленко А.В. Бухгалтерський облік : підручник / А.В.Лишиленко.- К.: Центр. Навч. літ-ри, 2009.- 412с.

9. Чеснокова Л.С.Бухгалтерський облік : навч.посіб./ Л.С.Чеснокова, А.В.Алексєєва, В.В.Масалітіна.- К.: Київ. Нац.торг.-екон.ун-т, 2009.- 397 с.

10. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник/ В.В.Сопко, В.П.Завгородній. – К.: Київ.нац.екон.ун-т,2004. – 412 с.

11. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських про-водках: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Н.М.Грабова, Ю.Г.Кривоносов. – 3-те видання, доповнене. – К.:А.С.К., 2002. – 461 с.

15. Інформаційні ресурси

Дистанційний курс «Бухгалтерський облік» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напрям підготовки 6.030504 – Економіка підприємства

і слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.030504 – Економіка підприємства) / Автор:

Петрова В. Ф.

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни . БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
за спеціальністю підготовки 7.03050401 – «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності)

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____

(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____

(за належністю напряму / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____

(за належністю напряму / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____

(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____

(за належністю напряму / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____

(за належністю напряму / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____

(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____

(за належністю напряму / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____

(за належністю напряму / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року